

A nagy kép

Lekció: Róm 4, 1-8. 13-25.

Textus: Gen 12, 1-7

Ő – Te – Én

Kedves Testvérek,

Nem tudom, hallottatok-e róla, de a napokban fontos dolognak lehetünk részesei az emberiség történetében! Én is az internetről értesültem róla: a számítások szerint kb. október 31-én éri el a föld népessége a 7 milliárdot! Még sosem élt egyszerre ennyi ember a földön- sőt tudjuk, hogy ez a szám valószínűleg csak egyre emelkedni fog. Egy honlapon a születési dátumod megadásával még azt is megtudhatod, hányadik vagy születési rendben a ma élő 7 milliárd emberből. 7 milliárd ember! Szinte felfoghatatlan. A reformációra készülve, október 31. előtt egy nappal aktuális a kérdés: vajon mi foglalkoztatja leginkább ezt a 7 milliárd embert? Mi az a kérdés, amit feltesznek saját létük értelmére nézve; egyáltalán foglalkoznak-e ilyen kérdésekkel? A reformáció korának emberében ez volt a legerősebb kérdés: hogyan kerülhetek a mennybe; hogyan kerülhetem el a poklot és Isten büntetését... Mi lehet a mai ember nagy létkérdése? Megfogalmazható-e egyáltalán ilyen egységes létkérdés? A válasz nyilván nagyban függ attól, melyik kontinensen, melyik országban élsz... maradjunk most Európánál, a mi szűkebb kulturális környezetünkönél. És persze ne veszítsük szem elől az időt sem, hogy mikor is tesszük fel ezt a kérdést: reformáció, halottak napja környékén; mikor élet és halál fontos kérdései óhatatlanul előtérbe kerülnek. Ha egy alapvető kérdést kellene megfogalmaznom, az ez lenne:

1. Ki vagyok én? (...és hogyan lehetek boldog?)

A mai európai ember szabad, szekularizált világban él, ami a történelem során korábban nem látott szabadságba és lehetőség közé engedi. És ezzel együtt megjelenik az ember identitásának válsága; az önmeghatározás szükségessége és igénye. A fenti kérdés tehát nem divatos csupán, hanem időszerű, feszítő és nagyon aktuális is.

Ha hozzá tehetnék a fenti kérdéshez valamit, ami fontos kérdése kellene, hogy legyen a mai embernek, csak nem feltétlenül teszi fel, az ez lenne:

1.Mi értelme az életnek (van-e folytatás a halál után)?

Az Istennel és túlvilággal kapcsolatos kérdések önmagukban ritkán találhatók meg, de persze ott vannak az ember lelkének legmélyén. Minden identitáskeresésben, minden önmeghatározásban benne rejtőznek.

Miközben feltesszük ezeket a kérdéseket általában, feltehetjük magunkra vonatkozóan is. Mennyire foglalkoztat most ez engem? Vajon mi a saját kérdésem, ami a legaktuálisabb most számomra...? Nagyon fontos, hogy minden a jó kérdés feltételével kezdődik. Ezután lehet reménységünk arra, hogy kaphatunk jó válaszokat is.

A vasárnapi igehirdetéseinkben az elmúlt hetekben a nagy kép sorozatban próbáljuk megérteni azt a nagy történetet, aminek részei lehetünk, amibe beleilleszkedik a mi történetünk is. A teremtéstől indultunk, és múlt vasárnap a bűn elterjedéséig jutottunk el. Édentől keletre letelepednek Káin utódai, városokat építenek, és a bűn nemzedékről-nemzedékre terjed és sokszorozódik. Áthat mindent, mérgezi az emberi lét legapróbb részleteit is. És eközben mégis ott van, hogy vannak, akik segítségül hívják az Úr nevét, és keresik a megmenekülés útját.

A nagy kép, amely Isten kibontakozó munkáját mutatja be, ma fontos állomásához érkezett. Olyan részletre fókuszálhatunk ma ezen a képen belül, ami nagyon fontos az Isten – ember kapcsolatban: Isten kezdeményező, megújító szeretetével találkozhatunk. Isten újat kezd az emberrel: megszólítja, elhívja Ábrahámot, nagy nép atyjává teszi, és olyan ígéretet tesz neki, hogy általa nyer áldást a föld minden nemzetsége. Ez az újakezdés, ez a kezdeményezés Isten részéről az Ő kegyelmének győzelme az ember minden gonoszsága és a bűn felett.

Szeretném először a mai Igénket nagyobb távlatokban elhelyezni a nagy képben, aztán két dologra ráközelíteni ezen a képen belül: először egyre jobban körvonalazódó identitások felé vesszük az irányt, utána pedig szeretném, ha velem tartanátok egy rövid képzeletbeli utazásra egy különleges fának a tövébe.

I.

Fontos, hogy érezzük Ábrahám történetének a jelentőségét a bibliai összefüggésben. Az előző fejezetekben azt látjuk, hogy a világot elborítja a káosz: annyira elhatalmasodik a bűn a földön, hogy Isten özönvízzel pusztít el minden élőt, kivéve Noét, és mindazokat, akik a bárkában voltak. De ezután sem fordul egyértelműen minden jóra: a 11. fejezetben Babel tornyának építéséről olvasunk, ahol az ember nagy nevet akar szerezni magának, ezért megostromolja az eget. Az emberiség nyelvei összezavarodnak Babelnél, éj újra csak széttartanak a dolgok. És ekkor Isten nagyon határozottan és világosan lép bele a történetbe, és hívja el Ábrahámot. Kiválaszt valakit, kiemel egy embert, és rajta keresztül egy népet, hogy megmutassa az ő kegyelmét és szeretetét az egész világnak; és része lehessen minden embernek ebben a szeretetben és kegyelemben. Isten megmutatja, hogy terve van az emberrel, és az egész világgal is. Nagy általánosságban ez a terv ennyi: áldott vagy, áldás leszel. Áldott vagy, mert Isten szövetségre lép veled, kijelenti magát neked és oltalmaz téged; és áldás leszel, mert a te helyreállított életed által mások is gyógyulni fognak, és megértik és elfogadják az Isten kegyelmét, az evangéliumot.

Ábrahámmal egy nép története kezdődik; egy népé, aminek hit által mi is a részesei vagyunk. Isten választottaié, akik nem tökéletesebbek vagy jobbak másnál, de Isten az ő életükön, történetükön keresztül különösen is megmutatta hatalmát és kegyelmét. Nagy távlatokat tekintve tehát Ábrahám története csomópont, ahol Isten konkrétan megmutatja

és az emberi történelemben teljesen kézzel foghatóvá teszi terveit, helyreállító munkáját, ígéreteit.

II.

Szeretném ha (miután nagy távlatokban tekintettünk Ábrahám történetére) **fókuszálnánk most két fontos részletre** a felolvasott történet alapján. Először a történetben körvonalazódó **identitások**ra szeretnék ráközelíteni. Világosan kirajzolódik előttünk, hogy **kicsoda is Ábrahám?** Valaki, aki bizonyára fontos és különleges is, hiszen Isten megszólítja őt. Úgy tűnik, nagy ember, fontos ember, hiszen ösatya lesz egy nagy népnek. Alakja már-már legendás. A különböző zsidó szerzők sok legendát fel is jegyeztek Ábrahámmal kapcsolatban, olyan történeteket, amelyek nincsenek benne a Szentírásban, de Ábrahám rendkívüliségét, különlegességét bizonyítják. Az Újszövetség a hit példaképének nevezi őt, tudjuk, hogy Isten barátja volt. Ez utóbbi jelző is kivételességről beszél. De kicsoda is Ábrahám valójában? A történetben egy idős emberrel találkozunk, aki elhagyja biztosnak tűnő otthonát, egy civilizált várost. Már az apja is vándor volt, ő indult el először a családjával, Ábrahám pedig folytatja ezt. Már nagyon idős ekkor, miért megy ki a pusztába hát- hiszen nem is olyan fiatal- biztosan tudja Ábrahám, mit is csinál? Ki az az ember, aki felad mindent, ha meg van győződve arról, hogy valamit meg kell tennie; ha biztosan tudja, hogy ez a helyes út? Ez az ember erős, ez az ember makacs? Azt hiszem, ennél több. Ez az ember képes mindent feladni. A kényelmét, a biztonságát. Ez az ember engedelmes. Képes kérdések nélkül menni arra, amelyre Isten hívja. Ez az ember hisz. Hogy Isten tudja, mit csinál, és miért kéri tőle azt, amit kér.

De ami talán még fontosabb és lényegesebb identitás ebben a történetben az az, hogy **ki az az Isten**, akiért Ábrahám mindezt megteszi? Ki az, aki kijelenti magát Ábrahámnak, és aki kezébe veszi a sorsát? A megszólító, elhívó Isten az, akié minden hatalom az égen és a földön. Aki képes rendet tenni, aki egy szavával teremt, és csodálatosan fenntartja a teremtett világot. Az Isten, aki rejtőzködő Isten, mert az ember nem ismerheti meg őt; csak annyit, amit magából megmutat. Ez az isten, aki a bábéli zűrzavar után, miután az emberek nagy nevet akartak szerezni maguknak, azt mondja egy gyermektelen öregembernek és a feleségének: nagygyá teszek. Nagygyá teszem neved. Téged teszek nagygyá. Ez az Isten a csodák Istene kell, hogy legyen. Nagyon szép a történetben, hogy Isten léte, lényege, identitása az, ami meghatározza Ábrahám identitását. Azaz, hogy kicsoda Ábrahám, az attól függ végsősoron, hogy kicsoda az Őt elhívó Isten. Isten cselekvésétől függ Ábrahám léte. Isten nevét nem tudjuk még ebben a történetből (ez később, Mózes történetében derül ki), de Ábrahám életében fontos lesz a név. A történetben még Abrám a neve, és később kapja az Ábrahám nevet. A név változása az identitás változását is jelenti. És mindezt Istentől kapja. Mert Ő formálja és alakítja őt. Ábrahám azért nagy, mert Isten nagygyá teszi, azért példakép, mert azzá teszi az Úr.

Emlékeztek a bevezető kérdésekre: mi a mai ember kérdése? **Mi a te alapvető kérdésed** és mi az enyém? A szabad és felvilágosult ember állandóan identitásválságban szenved: keresi azt, hogy ki is ő valójában. A „Ki vagyok én?” kérdésre persze nagyon sok válasz

adható. Most arról szeretnék csak beszélni ennek kapcsán, hogy bármennyire is felnőttek vagyunk, bármennyire is talán önállóak, mennyire hatnak ránk mégis azok a dolgok, amiket mások mondanak rólunk. Amit mások gondolnak felőlünk- és közvetítenek is felénk. Nagy harca az életünknek, hogy megkülönböztessük a fontost és a lényegtelenet ezek közül a hangok közül. Emellett persze mélyen ott van mindaz, amit mondtak, vagy gondoltak rólunk szüleink, és gyermekkorunkban azok a személyek, akik formálták a fejlődésünket. Sok embernek megy rá sok energiája, akár az egész élete, hogy nyílt vagy burkolt módon keresse a választ erre a kérdésre: ki vagyok én, mennyit érek? Melyik „hangnak” van igaza – kinek a véleményére adjak? Mi az életem célja, merre tartok, mire használjam az életemet? Hiszem, hogy ezekre a nagyon égető kérdésekre, amelyek nagyon mélyről fakadnak, van válasz. Az evangélium számunkra, hogy mindez leginkább az Istennel való kapcsolatban érthető meg; a vele való találkozásban és személyes elköteleződésben kerülhet e helyére.

III.

Egy ilyen különleges **találkozás helyszínére** szeretnék most hívni titeket. Egy ilyen elkötelező, meghatározó helyre a történet alapján.

Ábrahám a vándorlása során eljut Sikem városához. Ennek a városnak a határában volt egy liget, egy tölgyfacsoport, ami a kutatások szerint nagyon régi időktől fogva szent helynek számított. Úgy is hívták ezt a helyet, hogy a sikemi orákulum fa. A Mamré tölgyesének nevezett helyen különleges tölgyfák álltak. Sikem lakói úgy vélték, hogy ha valaki figyelmesen hallgatja a nagy tölgyek leveleinek susogását, meghallhatja az istenek hangját, és megkaphatja a kérdéseire a választ. A fa az emberiség nagyon ősi vallási szimbóluma. Gyökerei a föld alá nyúlnak, törzse e világban létezik, de az ég felé törekszik lombjával. Összeköti a föld alatti, a földi és a föld feletti régiókat egymással. És Isten, az önmagát kijelentő Isten elvezeti Ábrahámot ide, a Mamré tölgyesébe, ahol a tanító tölgyfák álltak. És itt újra kijelenti magát neki. Micsoda szimbólum ez, micsoda felkiáltójel: egy pogány szent helyen, ahol úgy vélték, az istenek szólalnak meg az embernek, megszólal az élő Isten! Megszólal, és Ábrahámban megszólítja az egész emberiséget, minden embert, akik Ábrahámon keresztül részei lesznek az áldásnak. Nem kell megfejtetni, amit mond; nem kell kitalálni, hanem világosan szól. Mit mond az Isten itt Ábrahámnak? Azt, hogy Ő az Úr! Ő az élő Úr! Ő vezette Ábrahámot ide, Ő tartja a kezében a sorsát. Ő az, aki ismerte már a múltban is, aki itt a jelenben képes megjelenni, megszólalni, és aki a jövőjét is a kezében tartja. Tervei vannak vele. Csodálatos tervei. Az Ő utódaié lesz ez a föld. Van öröksége. Van jövője.

Micsoda kijelentés! Micsoda jelenet! Mi közünk lehet nekünk ehhez? Azt mondtam, hogy különleges találkozásra hívlak titeket. Nem megyünk sehová, hanem az jön ide, akivel találkozni szeretnénk. Sőt, már itt van. A Szentlélek által itt van köztünk, és megszólít minket. Ha gondolod, becsukhatod a szemedet is, elképzeld azt a fát, a tölgyest, ahol Ábrahámnak kijelentette magát az Isten. Odatelepedhetsz az alá a fa alá. Imádkozhatsz, hogy itt vagyok Uram, szólíts meg engem! Nem biztos, hogy könnyű ez az

imádság. Lehet, hogy még életedben nem imádkoztál! Lehet, hogy már sokszor tetted, de mégis szükséged lenne, hogy úgy tedd, mintha először imádkoznál: olyan egyszerűen.

A lényeg, hogy Isten az életünk történetének része akar lenni. Megszólít, ahogy itt ülsz most, ahogy lélekben a tölgyfánál vagy.

Mit mond neked Isten? Lehet, hogy így szólít meg:

1. „Talán azt gondolod, hogy még sosem találkoztunk személyesen, de veled voltam eddig is...”
2. „De régen jártál itt... de mindig örülök, ha jössz!”
3. „Sokszor jössz hozzám, de nem tudsz igazán rád figyelni, mert leginkább magaddal vagy elfoglalva...”
4. „Ne félj tőlem...”
5. „Nem kell megfelelned nekem, mert így fogadlak el, ahogy vagy...”

Jó lenne sokáig itt maradni, de most nem tudunk időzni itt. Hisszük, hogy Isten velünk van, velünk jön, és nem egy-egy konkrét helyen kell őt keresni, hanem bárhol meg lehet őt szólítani ő pedig bárhol tud beszélni velünk.

Egy találkozás átformálhatja az ember egész életét. Ábrahámmal is így történt. Veled is velem is megtörténhet, veled és velem is megtörtént.

Ki vagyok én, és mit akar velem az Isten? Krisztusban mutatta meg ezt a legteljesebben: szeret, és meg is akarja velem értetni, mennyire szeret.

Talán a legjobb válasz erre a kérdésre, hogy ki vagyok én, ez: Istenem, a tiéd vagyok. Ebben találunk megbékélést újra és újra; békességet és reménységet is. Ez szabadít meg a félelmektől, de ez óv meg a büszkeségtől is. Maradj kapcsolatban a téged szerető Istennel! Meglátod, hogy nem hagy el és megtartja ígéreteit!

Ámen!